

Chavilos verdes: zonas naturais
Línea azul: río Magreiras
Flechas blancas: Muíñas
Línea azul discontinua: río Pueyrro

→ Zonas corredor ecológico
○ Árboles bran porto: carballos, eucalipto, sobreira

Líneas verdes continuas: Caminos peatonais actuais e mejorados.

Líneas verdes discontinuas: Novas sendas peonais propostas.

Línea azul: Rio Maceiras.

Línea azul discontinua: Rio Pumarín.

Piechas brancas: Muíños.

Líneas laranjas: Ampliacións de vías para aéntr accesos rodados a vivendas.

Lína amarela: Conexión para vehículos entre a Pousadoura e a Avenida de Vigo.

DOCUMENTO Nº 7

**Plano da zona onde se ubica a masa arbórea existente entre o barrio de Parada e o barrio de Cidadelle:
Bosque da Bruxa**

Esta é unha zona seminatural que podería funcionar como corredor peonil horizontal, a través do cal comunicar dous barrios que carecen de vías peonís de comunicación.

Tamén apréciase no mapa que esta zona central é onde poderían confluir os camiños que veñen dende ambos barrios altos e conectasen cunha senda fluvial a través do regato do Maceiras: Acadando a conectividade completa dos barrios altos, cos barrios intermedios e baixos de toda a parroquia.

O aproveitamento dos camiños existentes e a planificación dealgúns más que sirvan de enlace é esencial para lograr a conectividade peonil.

DOCUMENTO N° 8

Desaparición do bosque de ribeira autóctono na parte alta do río Fondo (preto do ENIL "Chan de Humberto"), resultado das plantacións aloctonas no monte comunal:

Polo que o PXOM debe obrigar a rexenerar unha zona de amortiguación con arborado autóctono; tanto ó redor dos ríos, como das pistas e camiños forestais:

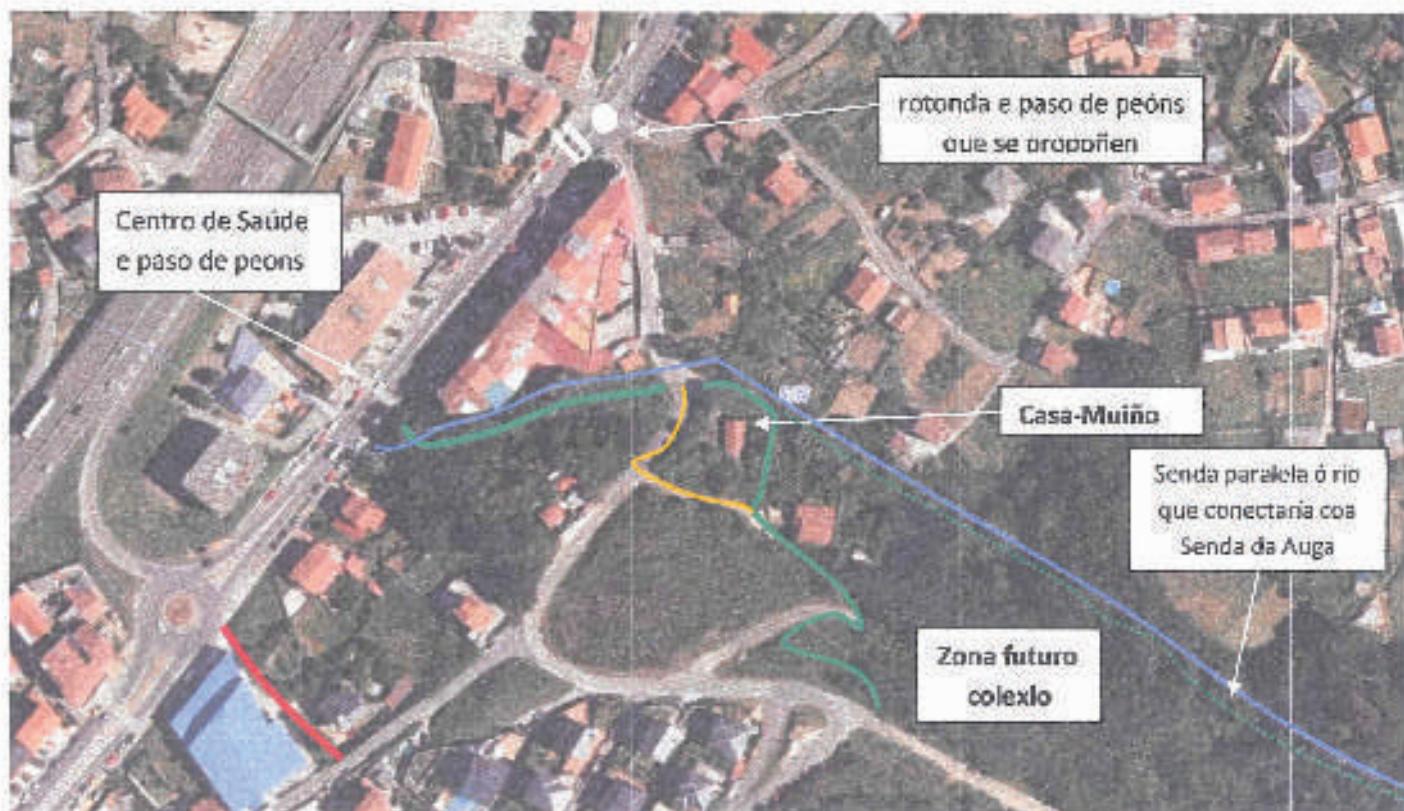

Abaixo vese a gran diferenza dunha pista con arborado autóctono nas beiras, ainda que haxa outras plantacións nos arredores:

DOCUMENTO N° 9

Para evitar que os nenos que suban camiñando ao novo colexió teñan que ir compartindo espazo cos vehículos, proponse a habilitación dun pequeno sendelro paralelo o rego do Maceiras, dende o paso de peóns frente o Centro de Saúde ata o lavadoiro da Subida á Buraca; (sinálase cunha liña verde o camiño proposto e cunha liña azul o curso do regato). A partir do lavadoiro habería duas opcións: a) seguir un pequeno tramo ó lado do río para subir despois xusto ó lado do gran acueducto da casa-muiño ata reenganchar con camiño existente que subiría ata a parcela do novo colexió. b) En amarelo sería a opción que evitaria pasar polo terreo do muiño, o malo desta opción e que os nenos terían que camiñar un tramo pola estrada:

No mapa seguinte amplíase a zona da casa-Muiño: A liña vermella discontinua sería o camiño de acceso ó novo colexió que se propón (gran parte do mesmo xa existe na actualidade, polo que só faltaría acondicionarlo adecuadamente). En vermello debúxase a ubicación do muiño, a sua torre circular e o seu acueducto; Cunha liña verde de puntos sinálase o camiño que bordearía o muiño e conectaría co outro camiño existente, evitando o tramo pola estrada:

DOCUMENTO N° 10

Impresionante muíño de cubo de pozo cun longo acueducto, que remata nunha torre de gran altura. A catalogación deste muíño no PXOU é inexcusable.

Dentro das actuacións que se están proxectando ao redor do colexio, debería converterse nun obxectivo prioritario a rehabilitación deste elemento tan singular do patrimonio etnográfico, que sería unha inmellorable "porta de entrada" do colexio, con moitas posibilidades educacionais:

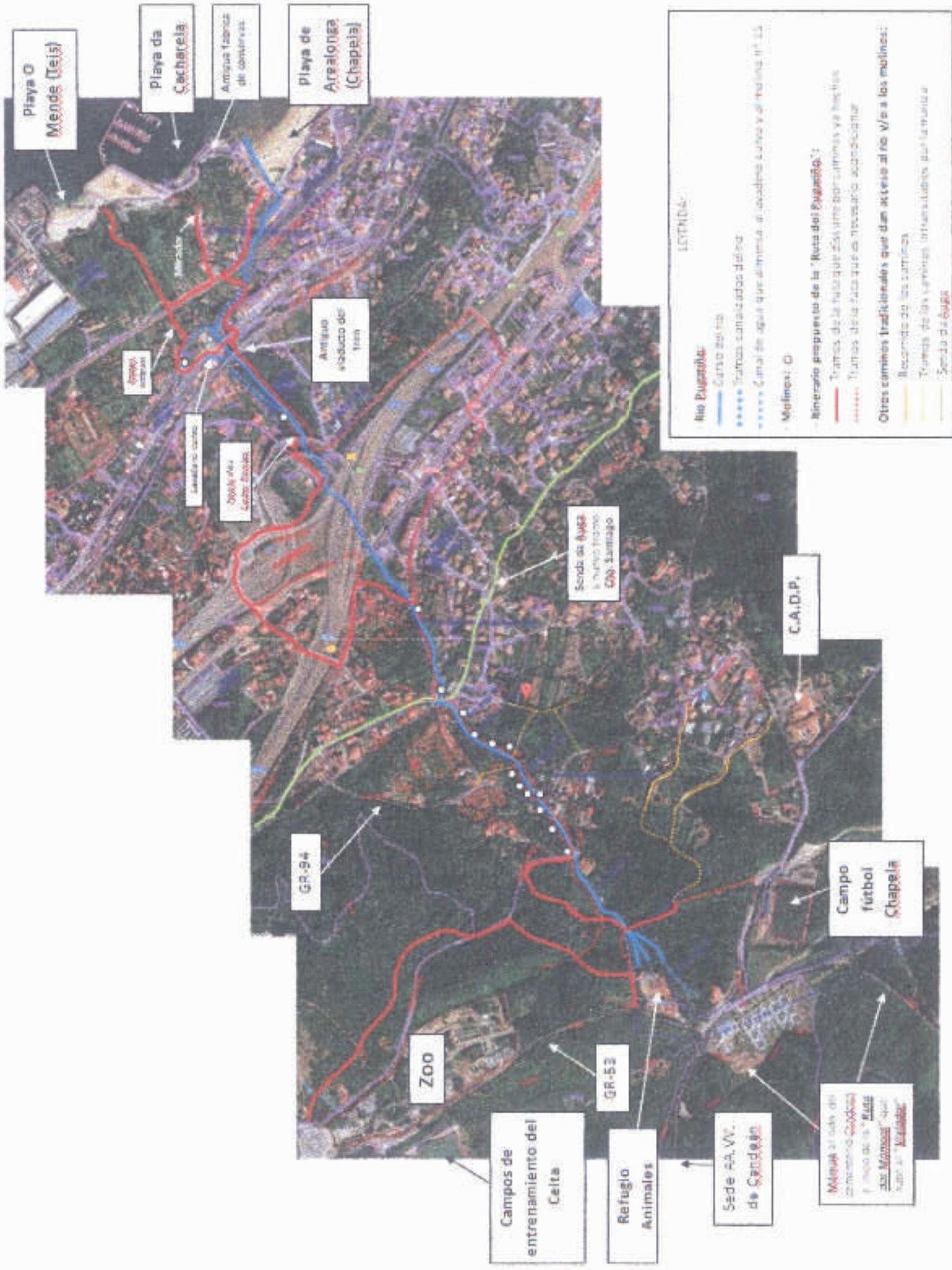
DOCUMENTO N° 11

Mapa coa proposta da ruta do Pugariño

O estudo do que forma parte o mapa propón a recuperación dos camiños tradicionais de acceso ós muiños e completalos con outros tramos novos para conectar os barrios da parte alta de Chapela coas partes intermedias e baxas da parroquia.

Esta proposta tamén ten a virtude de articular nexos de conexión peonil cos barrios altos e baixos de Tels, parroquia límitrofe, pertencente a Vigo, coa que se ten gran vinculación.

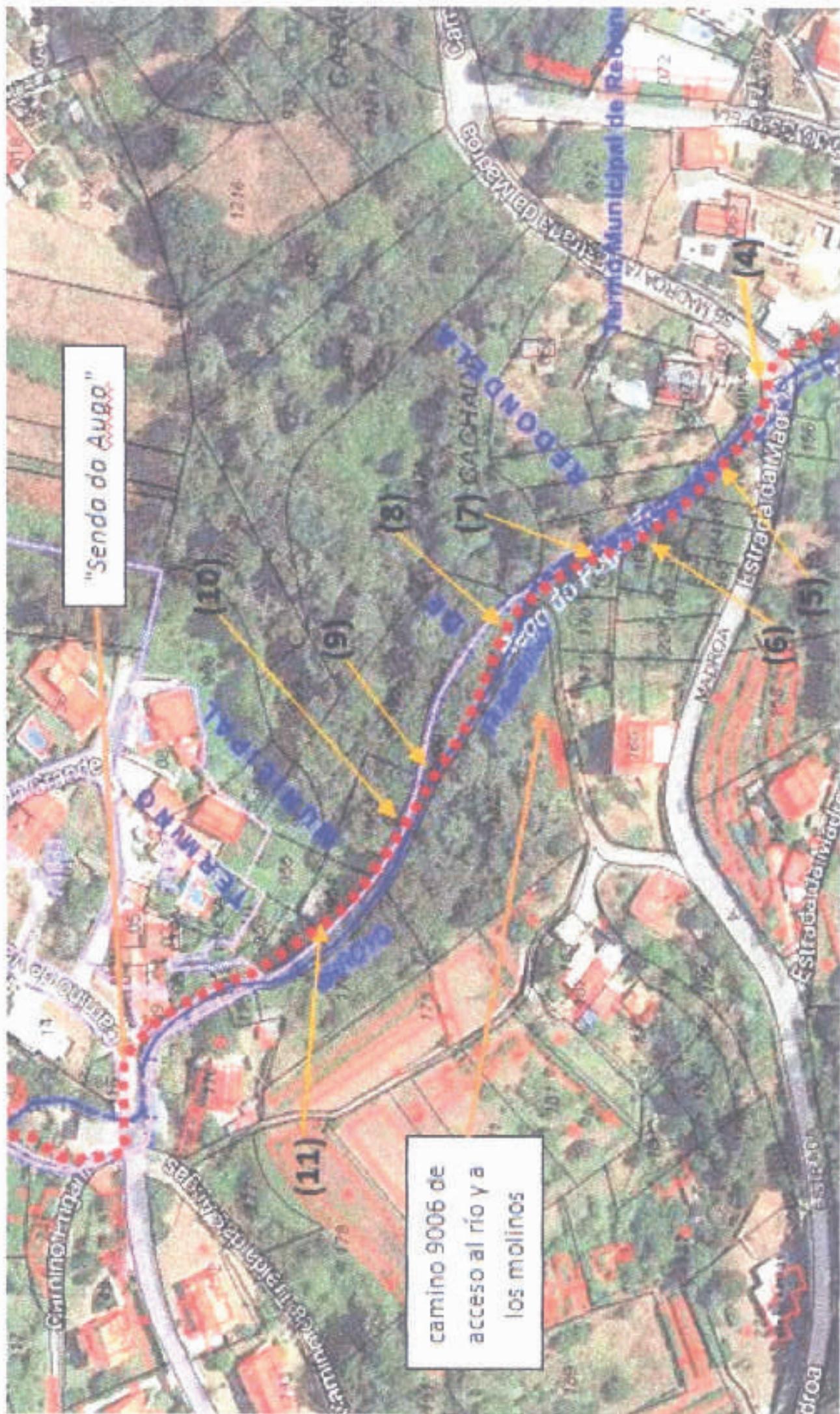
Polo que esta ruta reforzaría as conexións intermunicipais, en barrios con estradas estreitas que carecen de beirarúas.

DOCUMENTO N° 12

Mapa ampliado da zona do Pugariño máis especial:

Os muiños n° 4, 8, 9, 10 e 11, pertencen a Redondela e teñen uns acueductos e torres impresionantes, tamén están rodeados dun variado bosque de ribeira con carballeiros de gran porte.

DOCUMENTO Nº 13

Mapa coa proposta de continuación da ruta do Fondoñ,
para comunicar de forma peonil
os barrios de Transmañó e Cidadelelo co barrio baixo de Angarén e coa Avda. de Vigo

DOCUMENTO N° 14

A liña amarela discontínua que vai ó lado do rego do Penisal, sinala o pequeno tramo que sería necesario habilitar para uso público (facendo valer a servidume de paso fluvial da lei de augas).

A liña amarela continua é o camiño da Amelxeira (que parte da rúa Estación e finaliza no regato), coa continuación do sendeiro pola zona de servidume pegada ó pequeno curso fluvial conseguírlase obter un acceso peonil, rápido e directo, ao I.E.S. de Chapela:

- **Lixa verde continua:** camiño dos Cipreses [tramo peonil].
- **Lixa verde discontínua:** camiño da Virto [peonil].
- **Lixa vermella discontínua:** novo vial proposto (en prosor mais delgado expoñese unha posible variante).
- **Lixa laranxa discontínua:** ampliación da rúa formiga.
- **Lixa azul:** rego do camiño do Penisal.
- **Lixa amarela:** camiño peonil existente, camiño da Amelxeira.
- **Lixa amarela discontínua:** novo tramo peonil [paralelo o río] que se propon para dar acceso rápido ao I.E.S.

DOCUMENTO N° 15

O camiño da Viña é un vial de comunicación peonil estratéxico para a zona; xa que é o máis directo entre os dous centros urbáns: a zona da Igrexa e a zona máis céntrica da Avda. de Vigo.

O PXOM debe protexer os valores rurais deste camiño, que goza de vistas á ría e contén outros elementos que lle dan encanto, como muros de pedra e unha viña antiga que marca o camiño:

É unha ledicia de paisaxe nunha zona tan urbanizada e con tanto feísmo.
So lle falta que se poña en valor e dotalo de alumeado que respete os seus valores naturais,
para que no inverno poida ser máis transitado.

O formigonado das
escaleras e do seu
último tramo
desmerecerán os valores
tradicionais do camiño
da Viña.

Sería más axeitado un
empedrado ou un
formigonado "impresa"
imitando adoquins ou
pedras.

DOCUMENTO N° 16

Camiño dos Cipreses ata camiño da Formiga: O igual que o anterior tamén ten elementos que lle dan encanto, como grandes pedras naturais nalgúns puntos, pero ademais ten un punto que é un miradouro con impresionantes vistaxas á ría.

O formigónado estraga os valores tradicionais e naturais do camiño. A mellora da firme é necesaria, pero deben aplicarse materiais más respetuosos co entorno.

DOCUMENTO N° 17

O camiño da Costa tamén ten valores paisaxísticos: vistas á ría, empedrado antigo e da acceso a zona seminatural da Devesa da Pousadoura; Polo que este camiño debería ser obxecto de protección no PXOM polos seus valores:

Este camiño conta con muros de pedra ó seu inicio, como é necesario amplialo para dar acceso a dúas vivendas debería reconstruirse os citados muros, para manter o carácter rural e os valores paisaxísticos do camiño.

O camiño termina chegando a avda. de Vigo, a través do camiño da Ponteseca; pero as escaleiras de baixada encóntranse en mol mal estado, con algúns escalóns de terra, desnivelados e sen barandilla segura:

O propio camiño e os seus arredores encóntrase cheo de lixo;

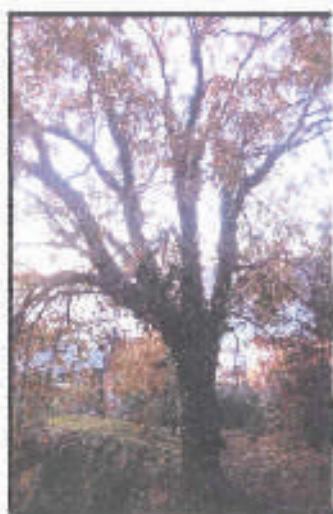

O carón do camiño da costa atópanse máis elementos etnográficos como este hórreo, cunha privilexiada situación:

A parcela do hórreo ten un camiño de entrada que termina chegando as antigas vías do tren (futura vía verde), polo que esta parcela debería ser considerada como dotacional por estar o lado das fragas do rego do Maceiras e contar cun bosque con vistas á ría.

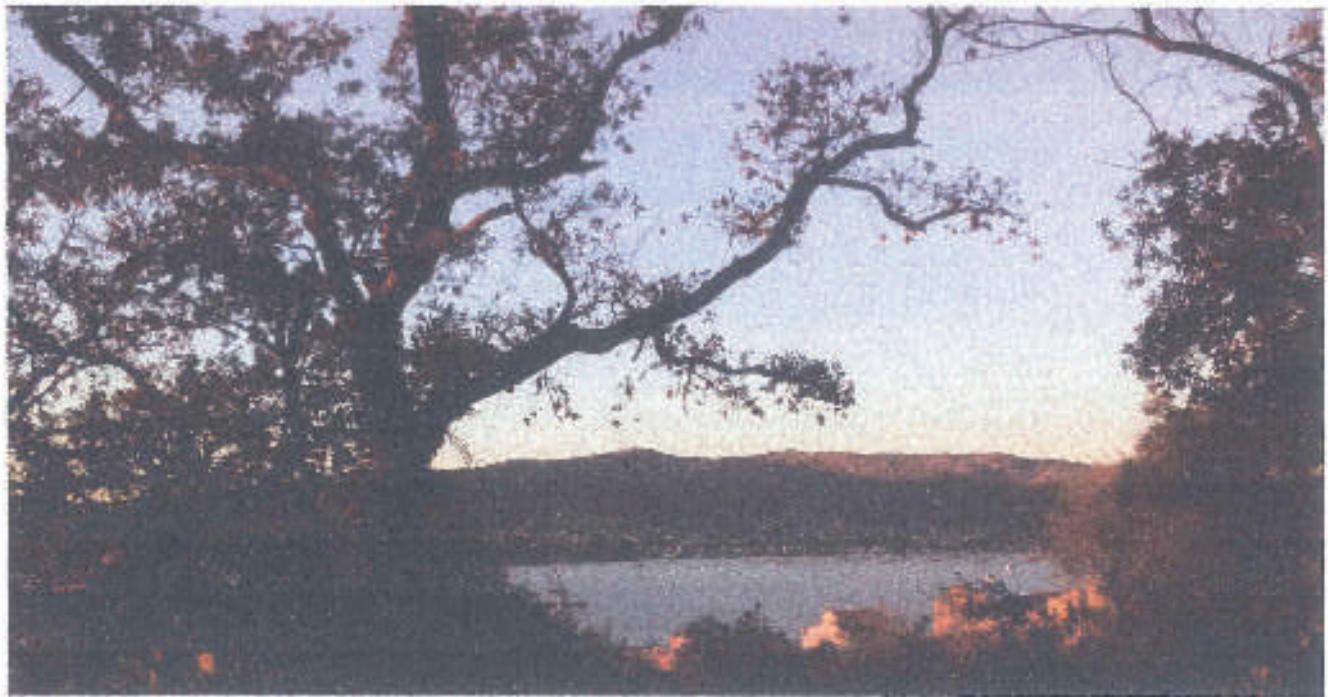
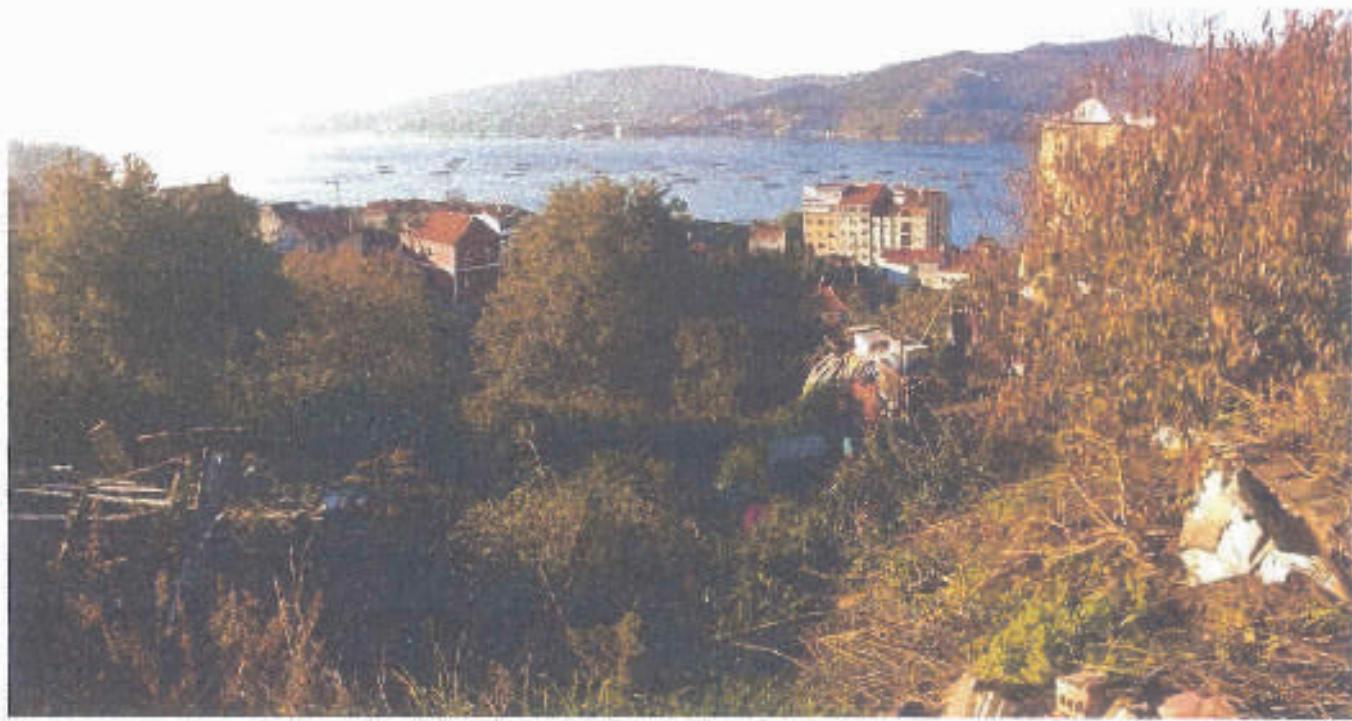
Ademais esta parcela serve de facto como de conector ecológico entre o río Macelras e a Devesa da Pousadoura, dous espazos naturais que non deben quedar illados.

Sendeiro que baixa e pasa ó lado da enorme sobreira e más abaixo, case nas vías, pasa ó carón dun gran carballo.

O camiño da Costa podería comunicar a zona da Igrexa coa zona das catro pontes, tan só lle falta uns poucos metros para conectar as duas zonas de forma paralela a montaña e sen esforzo.

DOCUMENTO N° 18

Parque de aventuras natural (Pena Aventura, Portugal). O PXOM poderia deixar aberta a porta a este tipo de actividades para diversificar tanto os sectores económicos como os usos forestais nos montes comunais;

Os montes comunais de Chapela-Transmaño e Cedeira teñen unhas vistas sobre o río, que farián moi atractivo e rentable un parque de aventuras destas características:

Gran tirolinea de "Pena Aventura"; Unha similar nos montes de Chapela-Transmaño tería unhas vistas impactantes:

PARA EVITAR TRAFICO PESADO:

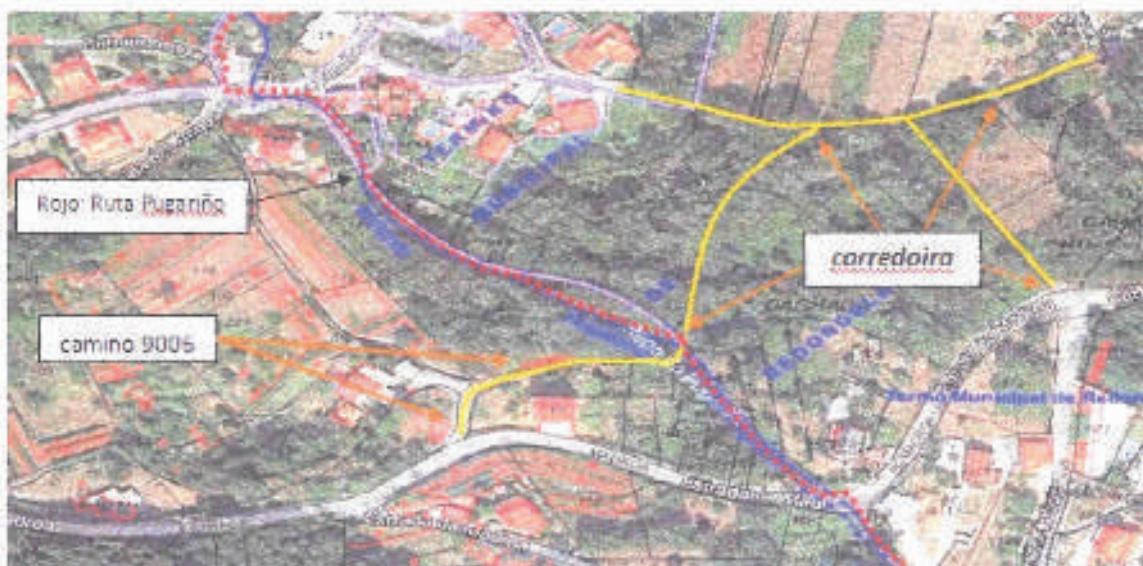
- 1 - CONEXIÓN ENTRE AP-9 E VIAL DE AUCOSA
- 2 - SAIDA NA FONTE DA FRAGA

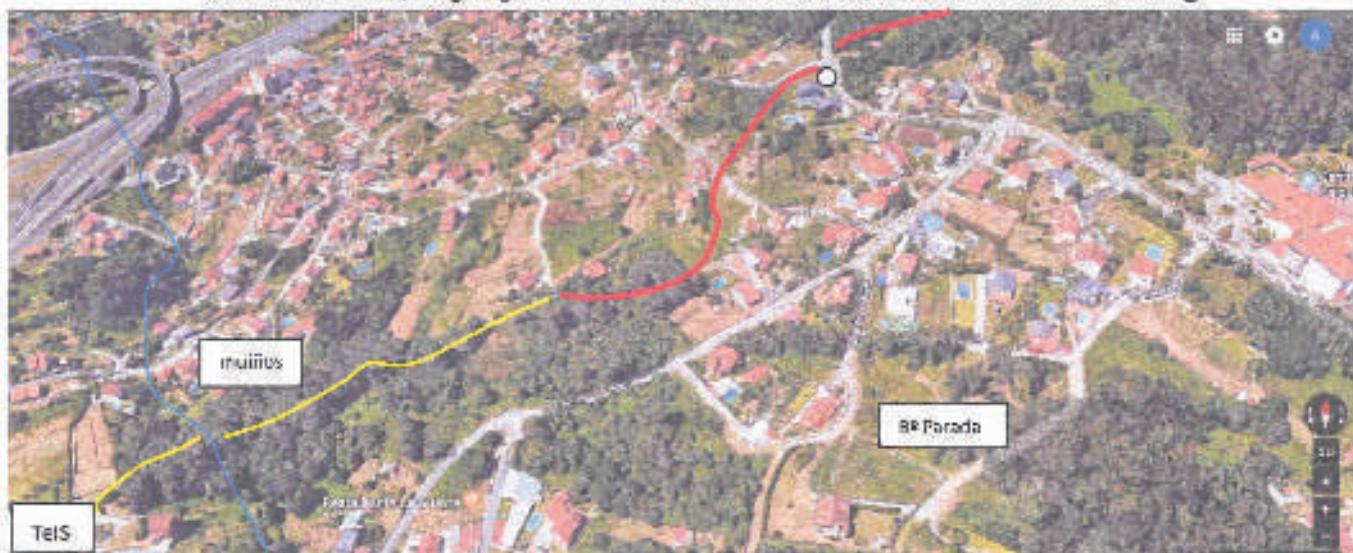
DOCUMENTO N° 20

Corredoira de acceso os muíños do Pugariño, camiño que además comunica a parroquia de Teis
cos barrios de Parada en Chagolla

(A corredoira é continuación dun camiño que é recoñecido como público, 9006, ó atravesar o río; xá en Vigo)

A citada corredoira (en amarelo) continua por medio de sendeiros (en vermello) ata o camiño da Barracrista, e atravesando este, chega ó gran mirador do camiño da Buraca; sinalado con este símbolo: ○

Outro sendeiro continua o atravesar o camiño da Buraca e chega ata os barrios de Cidadelle (comunicando así a Tels - Parada - Cidadelle)

Polo que é esencial que o PXOM recoñeza a importancia desta rede tradicional de sendelros, para evitar que se corten tramos e perdan a súa utilidade como conector peonal de barrios por zonas boscosas.

DOCUMENTO N° 21

A corredera de acceso os muíños do Pugariño continúa por inedio de sendeiros ata ó gran mirador do camiño da Buraca.

O PXOM debe recoñecer e protexer estos sendeiros con encanto, para disfrute da veciñanza e dos visitantes.

A este camiño puxéronlle fai pouca unha cancellifa, pero pódese abrir e vese que o camiño continua paralelo ó canal de rego que existe pegado ó muro (última foto)

Estos camiños foron de uso público inmemorial, ainda que poidan constar en ocasións como camiños de servidume privada. O PXOM debería incluir o método para planificar a conservación do uso público destes camiños: recoñecéndoos como públicos ou a lo menos, establecer unha servidume pública a través dos mesmos.

DOCUMENTO Nº 22

Na masa arborea que hai entre o barrio de Parada e o barrio de Cidadelle ainda se conservan sendeiros.
Son unha alternativa peonil para comunicar estes barrios por unha zona arborada e agradable.

Este camiño vai paralelo á montaña, polas curvas de nivel, seguindo un antigo canal de rego;
Este camiño ten elementos paisaxísticos, naturais e etnográficos que merecen ser recoñecidos polo PXOM:

Nos arredores do camiño hai
árbores autóctonas, algunas de
gran porte, como
os castiñeiros de abaixo.

